

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Místo: Maďarsko, Magyar Országos Levéltár (Budapest)

Termín cesty: 25. října - 2. listopadu 2011

Účel cesty: Práce na grantovém projektu „Šlechtický archiv c. k. ministerstva vnitra a nobilitační listiny Národního archivu. Kritická edice a databáze.“
číslo projektu ... P 410/11/0535

Účastník cesty: Mgr. Pavel Koblasa, odborný archivář Národního archivu

Zprávu podává: Mgr. Pavel Koblasa, odborný archivář Národního archivu

Datum vyhotovení: 12. 11. 2011

Podpis ředitelky archivu:

Organizační údaje

Odjezd z Prahy: 25. 10. 2011, 9.39 – Praha, hlavní nádraží

Příjezd do Budapešti: 25. 10. 2011, 16.35 – Budapest, Keleti pályaudvar

Odjezd z Budapešti: 2. 11. 2011, 11.25 - Budapest, Keleti pályaudvar

Příjezd do Prahy: 2. 11. 2011, 18.19 – Praha, hlavní nádraží

Ubytování: Opera Residence, Ó utca 24-26, H-1068 Budapest (5 nocí)

Manzard Panzió, Bláthy Ottó utca 21, H-1089 Budapest (3 noci)

Vyúčtování cesty bylo provedeno v Národním archivu, v předepsané lhůtě po návratu.

Cesta byla uhrazena z prostředků projektu GA ČR.

Průběh pobytu: Průzkum stanovených archivních fondů a pomůcek, nákup odborné literatury

Nedostatky a problémy: nevyskytly se.

Průběh a výsledky jednání

Tato pracovní cesta se uskutečnila ihned na úvod práce na daném projektu, aby později, v dalším stádiu prací, nebyly opomenuty materiály, které se vztahují i k předlitavské části Rakousko-uherské říše, a přitom nejsou k dispozici podle zatím dostupných informací ani ve Vídni, ani v Praze. Hlavním důvodem k podniknutí návštěvy budapešťského ústředního archivu bylo získat orientaci v uherském aktovém a listinném materiálu vztahujícím se k povyšování osob do šlechtického stavu, případně k získávání vyšších šlechtických titulů v případě jednotlivých osob, které mají také vztah k českým zemím. Došlo k průzkumu archivních pomůcek pro více šlechtických rodin a pro některé archivní sbírky. Kupříkladu lze uvést fondy a sbírky A Zichy család levéltára, A Zichy-Ferraris család levéltára, Az Esterházy család hercegi ágának levéltára, A herceg Batthyány család levéltára, Címereslevelek jegyzéke, Királyi könyvek ad.

Zhodnocení a přínos cesty

Pracovní návštěva Budapešti poskytla základní a důležitý přehled o struktuře uherských fondů, které se týkají šlechty na území historických Uher s přesahem do prostoru bývalého Předlitavska. Bádání napomohlo k představě procesů nobilitace v druhé části habsburské monarchie, došlo i k objevení bohemik a moravik šlechtické povahy, rovněž vzhledem ke spřízněnosti uherské a rakouské, resp. české a polské (z území Haliče) šlechty. Jak již bylo výše uvedeno, řada materiálů uložených v Budapešti přímo úzce souvisí s archivními materiály, které se nacházejí v Praze, Vídni, případně v jiných částech někdejší habsburské monarchie a nelze je při zpracovávání kritické edice opomenout. Velmi důležité bylo i studium příslušné literatury, která se na území České republiky většinou nenachází anebo je mnohem obtížnější se k ní dostat. Též došlo k zakoupení několika odborných knih k tématu a k pořízení elektronického vydání edice Királyi könyvek z let 1527-1918, což je stěžejní pramen pro zmíněný grantový projekt a pro všechny jeho účastníky.